

Talousvaliokunnan mietintö n:o 10 hallituksen esityksestä laeiksi alkoholilainsäädännön muuttamisesta

Eduskunta on 9 päivänä lokakuuta 1990 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi alkoholilainsäädännön muuttamisesta.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina nuorempi hallitussihteeri Pentti Wavela sosiaali- ja terveysministeriöstä, hallitusneuvos Marjatta Kaján sisäasiainministeriöstä, toimistopäällikkö Erkki Lahtinen Oy Alko Ab:stä, apulaisosastopäällikkö Esko Hänninen Uudenmaan lääninhallituksesta, vapaa-aika-asiainpäällikkö Kari Sjöholm Suomen Kaupunkiliitosta, taloussuunnittelija Jouko Heikkilä Suomen Kunnallisliitosta, jaostopäällikkö Helge Hansson Finlands Svenska Kommunförbundista, alkoholitarkastaja Sonja Kurtén-Vartio Vaasan kaupungista, alkoholitarkastaja Veikko Lahti Tampereen kaupungista edustaen myös Kunnalliset Alkoholitarkastajat ry:tä, puheenjohtaja, kansanedustaja Kirsti Ala-Harja ja toiminnanjohtaja Matti Temisevä Suomen Raittiusjärjestöt ry:stä ja toimitusjohtaja Jorma Latvus hotelli- ja ravintolaneuvostosta.

Hallituksen esityksen mukaan lainsäädäntömuutoksilla pyritään nykyisen kunnallisen alkoholitarkastuksen epäkohtien ja puutteellisuuksien korjaamiseen siirtämällä alkoholilainsäädännön valvonta kunnilta lääninhallituksille. Hallituksen esityksen mukaan alkoholitarkastusta on tarkoitus kehittää yhdenmukaistamalla valvontaa, rationalisoimalla toimintaa sekä yksinkertaistamalla hallintoa.

Valiokunnan mielestä alkoholitarkastusta tulee kehittää yksittäisistä tarkastuskäynneistä kokonaisvaltaiseksi valvonnaksi. Valiokunnan mielestä rajoittavan alkoholipolitiikan mukainen alkoholilain toteutumisen valvonta tarkastuksineen ei olennaisesti vaikuta alkoholihaittojen määrään. Valiokunta katsoo, että alkoholilain tavoitteiden toteuttamisessa koulutuksella, neuvonnalla ja ohjauksella tulee olla entistä keskeisempi asema. Kuitenkin, ottaen huomioon alkoholin asema erityistuotteena,

lääninhallitusten viranomaisvalvontaa vähittäismyyntiin ja anniskelun suhteen tarvitaan. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan valvonta on käytännössä vähitellen jo mukautunut uudenhallintoihin vaatimuksiin. Alkoholitarkastuksen siirtäminen kuntien sivutoimisilta alkoholitarkastajilta lääninhallituksiin tukee tätä muutosta.

Valiokunta katsoo, että uudentyyppisten valvontatehtävien hoidossa sosiaali- ja terveysviranomaisten ja alkoholiyhtiön yhteistoiminta on tärkeätä. Valiokunta korostaa myös hyvien yhteistyökanavien luomista kunnallisiin viranomaisiin, koska heillä on hyvä paikallisten olojen ja ongelmien tuntemus.

Valiokunta kiinnittää 73 §:n 2 momentin johdosta huomiota siihen, että virkajärjestelyt kuuluvat virkamieslainsäädännön mukaan asetuksella ratkaistaviin asioihin. Lääninhallituksen viroista, tehtävien hoitamisesta ja virkojen käyttämisestä niihin säädetään lääninhallitusasetuksessa ja ao. työjärjestyksissä. Useissa lääninhallituksissa (esim. Keski-Suomi) kokeillaan budjetin uudistukseen liittyvää tulosohtajasta, jossa muun muassa virkajärjestelyjen päätösvalta siirretään lääninhallituksille. Valiokunta ehdottaa 73 §:n 2 momentin poistamista.

Valiokunnan mielestä virka- ja muissa hallintojärjestelyissä on huolehdittava siitä, että samaa työtä tekevät työntekijät eivät joudu eriarvoiseen asemaan. Samoin on huolehdittava siitä, että lääninhallituksilla on riittävät matkustus- ja muut voimavarat alkoholilain mukaisten tehtävien hoitamiseksi.

Edellä esitettyyn viitaten talousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että kolmas lakiehdotus hyväksyt-
täisiin muuttamattomana ja*

*että ensimmäinen ja toinen la-
kiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvi-
na:*

1.

Laki

alkoholilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1968 annetun alkoholilain (459/68) 38 §, 75 §:n 2 ja 3 momentti sekä 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 38 §:n 1 momentti 15 päivänä joulukuuta 1989 annetussa laissa (1125/89), 75 §:n 2 ja 3 momentti 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (971/80) ja 98 § 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa (1277/87), sekä

muutetaan 69 §, 72 §, 73 §, 75 §:n 1 momentti, 77 §:n 1 momentti, 80 § ja 106 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 69 § 19 päivänä marraskuuta 1982 annetussa laissa (829/82), 72 § 13 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (678/76), 73 § edellä mainitussa 31 päivänä joulukuuta 1987 annetussa laissa sekä 77 §:n 1 momentti 27 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (714/76),
(*poist.*) seuraavasti:

69 ja 72 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

73 §
(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(2 mom. *poist.*)

75, 77, 80 ja 106 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(3 mom. *poist.*)

2.

Laki

keskioluesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä heinäkuuta 1968 keskioluesta annetun lain (462/68) 16 §:n 2 momentti, *muutetaan* 37 §, 38 §:n 1 momentti, 39 §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 39 §:n 2 momentti 6 päivänä maaliskuuta 1987 annetussa laissa (253/87) ja 39 §:n 4 momentti 13 päivänä elokuuta 1976 annetussa laissa (679/76) seuraavasti:

37—39 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(3 mom. *poist.*)

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos ja jäsenet Dromberg, Huuhtanen, Ikonen,

Jouppila, Kauppinen, Lapiolahti, Mönkäre, Puisto, Puska, J. Roos ja Wasz-Höckert.